Valtioneuvoston kanslia Neuvostoraportti EU/5/2025-VNK-10

Siivola Heli 31.1.2025

Yleisten asioiden neuvosto 28.1.2025; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 28.1.2025

Puheenjohtajavaltio Puola esitteli kautensa prioriteetit. Puolan puheenjohtajakauden teemana on turvallisuus ja sen seitsemän ulottuvuutta: ulkoinen turvallisuus, sisäinen turvallisuus, informaatioturvallisuus, taloudellinen turvallisuus, energiaturvallisuus, ruokaturvallisuus ja terveysturvallisuus.

Neuvosto jatkoi vuotuista oikeusvaltiovuoropuheluaan käymällä maakohtaisen keskustelun komission oikeusvaltiokertomuksen Unkaria, Portugalia, Romaniaa ja Sloveniaa koskevien maalukujen pohjalta. Vuoropuhelua jatketaan toukokuun yleisten asioiden neuvoston kokouksessa Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Belgian maaluvuista.

Suomea edusti kokouksessa Suomen pysyvä EU-edustaja Jori Arvonen.

A-kohtien hyväksyminen

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 5545/25 mukaisesti.

Puolan puheenjohtajakauden painopisteet

Puheenjohtajavaltio Puola esitteli kautensa prioriteetit. Puolan puheenjohtajakauden teemana on turvallisuus ja sen seitsemän ulottuvuutta: ulkoinen turvallisuus, sisäinen turvallisuus, informaatioturvallisuus, taloudellinen turvallisuus, energiaturvallisuus, ruokaturvallisuus ja terveysturvallisuus.

Yleisten asioiden neuvostossa keskeisiä aiheita ovat oikeusvaltioperiaatteen turvaaminen, EU:n laajentumiseen ja sisäiset uudistukset, ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjunta, EU:n ja sen naapurialueiden demokratioiden selviytymiskyvyn vahvistaminen, EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhteet sekä uutta monivuotista rahoituskehystä koskevien neuvottelujen valmistelu.

Käydyssä keskustelussa Puolan puheenjohtajakauden painopisteitä pidettiin tärkeinä ja ajankohtaisina.

Suomi piti kokonaisvaltaista turvallisuutta erittäin ajankohtaisena ja kaikille tärkeänä teemana. Tärkeintä on Ukrainan tukeminen, ml. sotilaallinen ja taloudellinen tuki sekä ensimmäisten neuvottelulukujen avaaminen Ukrainan ja Moldovan kanssa mahdollisimman pian. Samalla on lisättävä painetta Venäjää kohtaan, jotta vahvistetaan Ukrainan asemaa rintamalla ja mahdollisissa tulevissa neuvotteluissa. Tarvitaan kunnianhimoisia toimia Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi ja yhteistyön tiivistämistä Naton sekä EU:n ulkopuolisten kumppaneiden, erityisesti Yhdysvaltojen ja Yhdistyneen kuningaskunnan, kanssa. Suomi ja Puola ymmärtävät hyvin myös Venäjän varjolaivastoon ja muuttoliikkeen välineellistämiseen liittyvät haasteet, jotka vaikuttavat koko Euroopan turvallisuuteen ja edellyttävät eurooppalaisia ratkaisuja. Kilpailukyvyn osalta keskeisessä asemassa ovat sisämarkkinoiden syventäminen ja uudet kauppasopimukset.

Vuotuinen oikeusvaltiovuoropuhelu: maakohtainen keskustelu

Puheenjohtajavaltio Puola totesi olevansa sitoutunut jatkamaan oikeusvaltiovuoropuhelua, joka on ennakollinen väline oikeusvaltio-ongelmien tunnistamisessa ja ehkäisyssä. Puola tietää hyvin, kuinka vaikeaa jo heikentyneen oikeusvaltiotilanteen parantaminen on. Oikeusvaltio-ongelmien ennaltaehkäisy on tämän vuoksi tärkeää. Puola tukee Espanjan kaudella annettuja oikeusvaltiovuoropuhelun uudelleenarviointia koskevia puheenjohtajan päätelmiä, joilla yhtäältä vahvistetaan vuoropuhelua ja toisaalta lisätään keskustelujen määrää.

Komissio (komissaari McGrath) piti yleisten asioiden neuvostossa käytäviä maakohtaisia keskusteluja erinomaisena tapana edistää oikeusvaltiovuoropuhelua ja saada tietoa jäsenvaltioiden tilanteista. Komission vuotuinen oikeusvaltiokertomus ja maakohtaiset luvut ovat tähän hyödyllinen perusta. Vuoropuhelu perustuu objektiivisuuteen, syrjimättömyyteen ja kaikkien jäsenvaltioiden yhdenvertaiseen kohteluun. Komissio korosti keskusteluja käytävän luottamuksen ja yhteistyön ilmapiirissä. Keskustelu mahdollistaa kokemusten ja parhaiden käytänteiden jakamisen.

Kunkin käsittelyvuorossa olevan jäsenvaltion oikeusvaltiotilanteen käsittelyyn oli varattu aikaa puoli tuntia. Komissio esitteli ensin kyseessä olevan maaluvun tiivistelmän ja oikeusvaltiokertomuksensa keskeiset löydökset. Käsittelyvuorossa oleva jäsenvaltio sai tämän jälkeen 10 minuutin puheenvuoron, minkä jälkeen muilla jäsenvaltioilla oli tilaisuus esittää kysymyksiä ja huomioita.

Puheenvuoron ja kysymyksiä esitti yhteensä 12 jäsenvaltiota puhuen yhteensä 17 jäsenvaltion puolesta. Puheenvuoroissa kiinnitettiin huomiota muun muassa oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, resursointiin ja digitalisointiin, korruption vastaiseen toimintaan, tiedotusvälineiden vapauteen ja moniarvoisuuteen, toimittajien suojeluun, kansalaisyhteiskunnan toimintaympäristöön ja avoimuuteen.

Ruotsi käytti Unkaria koskevan Ruotsin, Suomen, Viron ja Latvian yhteispuheenvuoron, jossa tuotiin esille huolta Unkarin oikeusvaltiotilanteesta ja etenkin mediavapaudesta Unkarissa.

Puheenjohtaja totesi neuvoston käyneen oikeusvaltiovuoropuhelun Unkarin, Portugalin, Romanian ja Slovenian maalukujen pohjalta. Keskustelu jatkuu toukokuun 2025 yleisten asioiden neuvoston kokouksessa Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Belgian maaluvuista.

Muut asiat -asiakohta

Ranska nosti esille eurooppalaisten vaalien integriteetin suojelemisen, erityisesti ulkopuoliselta sekaantumiselta vaaleihin.

Tšekki esitteli laatimansa non-paperin, jonka mukaan on tärkeää edistää Ukrainan ja Moldovan asteittaista yhdentymistä EU:n sisämarkkinoihin.

Suomen edustajat
Suomen pysyvä EU-edustaja Jori Arvonen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
5573/25

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite